Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Cursus studiorum monasticorum, sive series sublimium disciplinarium - Cod. Ettenheim-Münster 99-110

Thelogica universa - Ettenheim-Münster 107 - Tom. I

Cartier, Gallus

[S.l.], 1745

Caput quartum

urn:nbn:de:bsz:31-111007

Visual Library

diat, S. Paulum horum Poëtarum libros conservare voluisse?

Pseudo-Evangelium aliquod, quod olim sub Judæ Apostoli nomine circumferebatur, Gelasius Pontifex reprobavit.

Caput Quartum.

694. ## De libro Apocalypsis.

Apocalypsis latinè Revelatio, quo nomine inscribitur liber revelationum S. Joannis Apostoli, et Evangelistæ, in Insulâ Pathmos, quò jussu Domitiani Imperatoris relegatus fuerat, eo tempore, quod inter annos Christi 95. et 97. intercessit, ab eodem exaratus fuit; Unicus Novi Testamenti liber Propheticus, in quo videlicet futura prædicuntur.

In 22. Capita distribuitur, quorum priora tria instituendis Episcopis septem Ecclesiarum Ephesi, Smirnæ, Pergami, Thiatyræ, Sardorum, Philadelphiæ, et Laodiciæ adhibentur. Quindecim, quæ proximè sequuntur, persecutiones Ecclesiæ exhibent, sive à Judæis, sive ab Hæreticis, sive tandem ab Imperatoribus Romanis, ac potissimùm à Diocletianô, et Maximianô, Galeriô Maximô, Severô, Maxentiô, Maximinô, Liciniô, et Julianô Apostatâ tolerandas. Exinde describitur ultio Dei in persecutores, in Imperium, urbémque Romanam, quæ Babylonis insignis prostitutæ septem collibus insidentis nomine designatur. Quatuor tandem reliqua Capita triumphum continent, quem Ecclesia de hostibus postèa retulit; ipsius cum agnô nuptias, ac tandem Ecclesiæ triumphantis felicitatem.

Pro. Hujus Libri Autorem fuisse Corinthum hæresiarcham, qui et ipse fictas revela-

tiones conscripserat, Cajus Romanæ Ecclesiæ 511.
Sacerdos, qui sub Zephyrinô Papâ labente secundô Ecclesiæ Sæculô floruit, autumasse videtur apud Eusebium*; quam et quoque etiam nonnullorum sui ævi Scriptorum opinionem esse tradit S. Dionysius Alexandrinus apud eundem Eusebium*. Ubi equidem Apocalypsim velut librum verè divinô Spiritu afflante conscriptum defendit, sed Joanni Apostolo abjudicare, atque alii cuidam Joanni adscribere videtur præcipuè ob diversum illius à cæteris hujus Apostoli operibus Stylum.

K
* lib. 3. Hist. c. 28.
L
* lib. 7. Hist. c. 25.

Hæretici, quos Epiphanius Hæres. 51. et 54. Alogianos, et Theodotianos vocat, Marcionis et Cerdonis Sectatores, librum hunc respuebant, quemadmodum et Ultimis temporibus nostris Lutherus.

Ratum autem Ecclesiæ Catholicæ Judicium est, hunc Librum et Canonicum esse, et à S. Joanne conscriptum. Enimverò à Conciliô Ancyranô, quod celebratum dicitur an. Chr. 314. Canone ult. citatur Apocalypsis tanquam Joannis Apostoli, et divinus liber*. Item in Carthaginensi 3tiô can. 47. In Conciliô Romanô sub Gelasiô I. an. 495. celebratô. In Conciliô Toletanô 4tô an. 633. can. 16. Omnes quoque Orientales Ecclesiæ illum sub nomine S. Joannis Apostoli legunt.

701
M
* Tom. 1. Conc. p. 275.

Quamplurimi etiam SS. Patres Græci æquè ac Latini eum agnoscunt. Ex Græcis quidem Justinus in Dialogô cum Triphone Apocalypsim dicit esse Joannis Apostoli; quam etiam, teste S. Hieronymô*, commentariis illustravit: quod et de S. Irenæô, qui et hunc librum Sanctô Joanni Apostolo adscribit*, idem testatur S. Hieronymus. Dionysius, lib.

702.
N
* De Vir. Illust.
O
* lib. 5. circa finem.

Hierarch. Eccles. c. 3. Apocalypsim vocat arcanam et mysticam visionem dilecti Discipuli. Theophilus Antiochenus, Melito Sardensis, et Dionysius Alexandrinus supra laudatis, Antiquissimi, et doctissimi Patres Apocalypsim tanquam librum divinitus inspiratum susceperunt, teste Eusebio, l. 4. Hist. c. 24. et lib. 7. c. 25. Clemens Alexandrinus lib. 2. Pedag. c. 12. Apocalypsim, ut librum divinum citat. Origenes, Hom. 7. in Josue, Apocalypsim Joanni Apostolo vindicat, ut et Eusebius in Chronic. ad an. Dni 96. Autor Synopsis. Epiphanius, Hæres. 51. et 76. Chrysostomus, Hom. 3. in Psal. 91. et Damascenus lib. 4. c. 18. Apocalypsim ut sacram, et Joannis agnoscunt.

* Hic S. Pater tamen Apocalypsim Joanni Apostolo abjudicat, quamvis eam divinam esse tractat. vid. inf. ad object. 3.am et 4.tam

703. Latini verò communi consensu librum istum et Canonicum, et Joannis Apostoli esse tuentur. Tertullianus, lib. 4. cont. Marion. eum Joannis esse affirmat. Cyprianus, lib. de exhortat. Martyrii c. 3. 8. 10. et 11. Apocalypsim sicut reliquas divinas Scripturas citat, quemadmodum et Hilarius, Præf. in Psalm. Ambrosius eum Joannis Evangelistæ esse dicit, in Psal. 40. Augustinus ait, Apocalypsim ejusdem esse Joannis, cujus est Evangelium, Tract. 36. in Joan. Et lib. 2. de Doct. Chr. c. 8. eum inter sacros libros refert. Idem præstat Innocentius I. Ep. ad Exup. Ruffinus, in exposit. Symb. et Isidorus, lib. 6. Etym. c. 1. Hieronymus, Ep. ad Paulin. docet, eum esse Joannis Apostoli; et Ep. ad Dardan. scribit, hanc esse omnium Latinorum sententiam. Denique Sulpitius, Hist. Sac. lib. 2. ait, Apocalypsim à nonnullis aut stultè, aut impiè non recipi.

704 Eam quoque velut librum divinum et à Joanne Apostolo conscriptum suscipiunt om-

nes Scriptores tam Catholici, quam Acatholici sive §. 13.
Protestantes, ut Calvinista, quorum permulti in
eam commentati sunt. Illusque autoritatem
contra Erasmum tuetur Beza, in not. ad Apocalyp.

Sovinus Unitariorum Antesignanus, de 705.
auct. Script. S. c. 1. n. 2. ait, eam Joanni Apostolo
et Evangelistae semper communi consensu adscrip-
tam fuisse; nec officere, quod aliqui hac de re
dubitaverint; his enim Autoribus praferendum
esse judicium Justini, et Irenei, qui exiguo post
editum hunc librum scilicet tempore vixerunt.

Lutherani quoque hunc librum tanquam 706.
divinum, et Canonicum agnoscunt, in quo Ma-
gistrum suum, qui idem penitus rejecit deserunt.
Sed ipsum tamen excusare conantur; Lutherum
quod attinet, inquit Kortholius, de Canone Script.
Sac. c. 18. quidquid olim scripserit in veteri praefa-
tione, in ea sane, quae hodie in codicibus legitur,
nihil de Apocalypsi asserit aliud, quam in dubio se
relinquere, utrum sit Joannis Apostoli, quod
nonnulli ex vetustioribus Patribus insinuati
sint, nihil tamen hoc ipso se praejudicare vel de
aliis.

Perpaucorum ergo opinio, qui vel hujus 707.
libri non meminerunt, vel an Joannis Apostoli
esset, dubitare visi sunt, non utique obesse
potest his Conciliorum, Patrum, universa-
lis Ecclesiae Latinae, et Graecae, imo Doctorum
omnium, et Scriptorum etiam Acatholicorum
testimoniis, et autoritatibus, qui librum hunc
et divinum, et Canonicum esse unanimiter tuen-
tur, et merito quidem, ut pote cujus divinitas
vel praedictarum in eo rerum eventu jam dudum
comprobata fuit; quamvis multa adhuc conti-
neat, quorum completionem expectamus, quae
suo quoque tempore certo sunt eventura.

Solvuntur Objectiones.

708 Ob. 1º c. 1. et ult. libri hujus dicitur: Beatus, qui servat verba Prophetiæ hujus. Atqui nemo scit, quid sibi velit hæc Prophetia. Ergò ineptè Beatus pronuntiatur, qui eam servaverit p. adeoque liber iste inter Apocryphos rejiciendus est. Ita Lutherus.

Resp. neg. min. Eo quidem, quo Joannes scripsit, tempore, ac etiammum subsequentibus, id est, usque ad tempora Constantini Magni, Apocalypsis fuit obscurissima, prout sunt omnes libri Prophetici ante rerum in idis prædictarum eventum; at verò nunc, si historiam persecutionum Ecclesiæ consulamus, pleráque plana in eâ invenimus; cætera, quæ fortè adhuc obscura videntur, suô etiam tempore clara fient.

709 Ob. 2do Modestiæ Joannis Apostoli indecorum est, quòd passim nomen suum inculcet, cùm alioqui modestiora de se narrans in Evangeliô, nomen suum nusquam exprimat. Ergò non est auctor hujus libri. Ita Erasmus.

Resp. neg. ant. Certè Joannes Apostolus hic non tam crebrò nomen suum inculcat, ut inde quidquam ipsius modestiæ detrahi possit, enimverò ter duntaxat in toto librô hæc verba leguntur, Ego Joannes. Novum non est in Prophetis, quòd sæpè nomen suum repetant. Profectò Daniel ad minimum octies in suô librô hæc verba repetit, Ego Daniel.

710. Ob. 3tiò Joannes Evangelista nullibi in aliis suis operibus nomen suum adscribit, ne quidem in suis Epistolis. At verò hic frequenter, statimque in ipso libri exordiô; item initio Epistolæ ad septem Ecclesias scriptæ, c. 1. v. 4. Ergò hic liber non videtur esse Joannis Apostoli. Ita Dionysius Alexandrinus, apud Eusebium, lib. 7. Hist. c. 25.

6

Prima C. pag. 233.

Resp. Hic Prophetarum more scripsit Joannes, at Prophetæ ubique in suis libris nomen suum adscribere solent: Unde nihil obest, quòd in aliis suis scriptis nomen suum omiserit. Nec nostrum est inquirere, cur hic solùm, et non alibi illud apposuerit; satis est, quòd tota antiquitas librum hunc ei adscripserit. Cæterùm hoc argumentum potiùs probaret, reliquos ejusdem Apostoli libros non esse ipsius, quàm hunc ei adscribi non debere, ut qui nomen ejus pluries referat. 515.

Ob. 4.to Multùm differt Stylus libri hujus à Stylô cæterorum S. Joannis Apostoli librorum: In istis summa elegantia se prodit, ille verò barbarismis, ac interdum solecismis inquinatus est. Ergò diversus est illius, et istorum auctor. Ita idem Dionysius, cit. loc. 711.

Resp. Hæc Styli varietas non obfuit, quin Dionysiô antiquiores Patres, Justinus videlicet, et Irenæus librum hunc Joanni Apostolo attribuerint. Id hic ad summum evinci potest, Joannem duntaxat librum hunc ut potè merè propheticum non cum pari studiô, meditatione, et mentis attentione, ac reliquos conscripsisse, nec adeò elegantem verborum compositionem, et Stylum conquisivisse ac in cæteris suis operibus; id autem minimè obest, quin liber ipsi adscribi debeat.

Ob. 5.to In Græcis codicibus libro huic non præfigitur Joannis Apostoli nomen, sed Joannis Theologi. Ergò non est Apostoli, sed alterius cujusdam Joannis, qui sibi Theologi nomen adsciverit. 712.

Resp. Idi, qui hoc objiciunt, non fortè animadvertunt, nullum apud Patres Græcos

fuisse Joannem, qui Theologi cognomen habuerit, præter Apostolum, et Evangelistam Joannem; et meritò quidem, nam, ut S. Augustinus notat*, ideò Joannes volanti aquilæ comparatur, alii verò Evangelistæ animalium in terrâ gradientium symbola referunt, quia cæteri de humanitate Christi, ipse verò de illius divinitate præcipuè scripsit. Unde Dionysius, vulgò Areopagita dictus, Epistolâ ad Joannem eum Theologum, et Apostolum salutat; et Autor Synopsis, aliique veteres, præsertim Græci, ut jam dictum, eum Theologum nuncupant.

* Tract. 36. in Joan.

231

234

713. Ob. 6.to Hujus libri c. 7. v. 4. Dum recensetur Signatorum electorum numerus, dicitur, Audivi numerum Signatorum, centum quadraginta quatuor millia Signati, ex omni Tribu filiorum Israël. Et tamen nulli referuntur ex Tribu Dan, nulli etiam ex Tribu Ephraim. Ergò p.

Resp. Verè ex omni Tribu Signatos referri; sed quia non ita multi sunt futuri ex Tribu Dan, cùm plerique ex illâ Antichristo qui de Tribu hâc orietur, adhæsuri sunt, ideò ipsa hic omittitur, prout tenet communis Patrum. Nec omittitur Tribus Ephraim, quæ quia amplior, et nobilior præ Tribu Manasse, licet seniore est, ut potè Regalis, per Antonomasiam, nomine Patris hic Joseph nominatur.

714. Ob. 7.mo Hujus libri Autor c. 20. ait, Sanctos cum Christo mille annis regnaturos. Atqui hæc ansam præbuerunt Millenariorum Hæresi à Concilis, SS. Patribus olim damnatæ, cujus Autor fuisse dicitur Cerinthus, et cui etiam liber iste à Cajo Romano Ecclesiæ Sacerdote

Supra memoratô propterea meritò adscribitur. Ergo nec Joannis Apostoli, nec divinus censendus est.

Respondet Flacius Illyricus Lutheri Sectator, et Centuriatorum Magdeburgensium primipilus, Arg. in Apocalypsim, quòd, cùm liber iste Stylô propheticô Scriptus sit, expressionibus ipsius Sensus mysticus tribui debeat. Phrases illæ mysticè, ut in Sermone propheticô sunt intelligendæ, inquit. De alio ergò quàm Hæreticorum Millenariorum Super terram regnô intelligenda sunt ea, quæ Apostolus citatô c. 20. prædicit, nempe de coelorum regnô, in quo Sancti cum Christô usque ad extremum judicii diem regnaturi sunt, ad quod proinde omnes corpora sua reassumentes, velut demiò resurrecturi sunt, prout mox memoratô cap. 20. declarat Apostolus: vox autem mille propheticô sensu longissimam durationem significat. Cæterùm longe ante Flacium Illyricum, Dionysius Alexandrinus asseruerat*, librum hunc non posse intelligi juxta obvium verborum sensum.

* apud Euseb. lib. 7. Hist. c. 25.

Ob. 8vò. Ibid c. 22. v. 11. dicitur: Qui nocet, noceat adhuc: et qui in sordibus est, sordescat adhuc. Ergò suadet hîc peccatum hujus libri Auctor. 715.

Resp. Hîc istud duntaxat significatur, Deum nempe, quemque hominem, pium et impium suæ permittere libertati, et relinquere in manu consilii sui, quasi diceret: Qui nocet, et injurius est proximo suo, noceat adhuc suâ utens libertate, non impedio: sed quo magis nocebit ꝓ, eò magis et punietur; illæ è contrà, qui justus est, justificetur adhuc, ita ut, sicut ille impiè agendo, suum demeri-

tum auget, iste, piè agendo, sua merita augeat; quia, ut ibidem legitur, v. 12. Ecce venio citò, inquit Deus, et merces mea mecum est, reddere unicuique secundùm opera sua. Prædicit ergo tantùm ea quæ ventura sunt Apostolus Stylô Prophetis usitatô, non verò mala suadet.

716. Cæterùm præter hanc S. Joannis Apostoli Apocalypsim, aliarum adhuc Veteres meminerunt, quæ tamen apocryphæ omnes ab Ecclesiâ censentur.

De Apocalypsi Petri librô apocryphô agunt Eusebius, lib. 3. Hist. c. 3. et Hieronymus, In catalog. Script. Eccles. Eam laudavit Clemens Alexandrinus, lib. Hypotyp. apud Euseb. lib. 6. Hist. c. 14. Nostris temporibus omninò interiit. Refert Dodonemus, lib. 7. Hist. c. 19. eam adhuc suâ ætate in Ecclesiis Palestinæ legi consuevisse feriâ 6ta Parasceves, cùm universus populus in memoriam Passionis Jesu Christi jejunium servaret.

De Apocalypsi S. Pauli tanquam apocryphô codice agunt Epiphanius, Hæres. 18. c. 38. et Augustinus, Tract. 98. in Joan. Eo librô utebantur Gnostici, quem ea omnia exhibere dicebant, quæ Paulus in raptu viderat, ac ineffabilia esse, 1. Cor. c. 12. v. 4. scripserat. Nec Hæretici tantùm, sed plures Monachi, ut refert Dodonemus, locô supra citatô, mira de opere isto prædicabant, jactitantes, illud divinâ revelatione tempore Theodosii primùm innotuisse, cùm antèa Tharsi in domo S. Pauli in arcâ marmoreâ sub terrâ reconditum latuisset; quod tamen meram fabulam ab Hæreticis confictam esse, idem Dodonemus ex relatione Cilicis Sacerdotis Tharsensis viri jam senio confecti prodit.

232

235

De Apocalypsi Cerinthi agit Theodoretus lib. 2. Hæretic. fabul. c. 3. Inea Hæresiarcha hic, nescio quid de regno mille annorum, ac de voluptatibus sensualibus, quibus toto eo tempore Viri Sancti Hierosolymis essent fruituri, commiscebatur, eaque se à Deo didicisse jactitabat. Unde factum, ut, quod alibi jam memoravimus, nonnulli ex vetustioribus Patribus S. Joannis Apocalypsim Cerintho adscripserint, fortè eo decepti, quòd in illâ mille annorum regni Christi cum Sanctis suis mentio fiat, eoque libro plurimum abuteretur iste Hæresiarcha, atque præsertim ab hoc Joannis Apostoli de regno Christi cum Sanctis suis vaticinio fabulosum et brutum regnum suum transcripsisse atque secundum genium suum transtulisse videretur. Verum, ut in responsione ad 7mam objectionem dicimus, regnum illud Christi intelligendum est de regno Coelorum p. 519.

S. Thomæ Apocalypsim non aliunde novimus, quàm ex Decreto Gelasii Papæ I. illam inter apocrypha recensentis. Apocalypsim quoque aliam abeâ, quam huic Apostolo asseruimus, Viennæ Austriæ in Bibliothecâ Cæsareâ Ms. asservari testatur Lambecius Leopoldi Magni Imperatoris olim Bibliothecarius, Cod. 119. Biblioth. fol. 108. 236

Finis

520.
717.

Alles dieses, was folget, soll ausgelassen, und nicht gedruckhet werden.

Brevis Dissertatio
De Excellentiâ, Dignitate, Necessitate, et ratione Studii Sacrarum Scripturarum

Recitata 12. Maji 1745. cùm Subsequentes Theses ex eodem Tractatu Selectæ publicæ Disputationi exponerentur in publicô Rmi Dni Abbatis et RR. PP. Ettonianorum Consessu.

Quatuor menses effluxêre, cùm Sub Gratissimis, et jucundis Reverendissimæ, ac perquam gratiosæ Amplitudinis tuæ, necnon Plm RR. Paternitatum vestrarum Auspiciis Studii nostri Theologici initium consecravimus. Par esse, atque nostrâ, æquè ac vestrâ interesse arbitramur, ut hujus Studii nostri Specimen aliquod modò edamus, atque quantum in illo profecerimus, vobis, ac præsertim Rmæ ac Illustri Amplitudini tuæ exhibeamus. Superior nosteres, muneris ergo tui ratio postulare videtur, ut noscas, quis sit Studiorum nostrorum profectus; Nos subditi tui sumus, inde, ut illorum tibi reddamus rationem, officium itidem nostrum exigit. Cui ut faciamus satis, Selectas hasce ex Tractatu de S. Scripturâ non modò inter locos Theologicos, à quibus Theologiam nostram nos auspicaturos nuper ad promisimus, sed et inter omnes cæteros, qui in Sacrâ Theologiâ traduntur, primô et præcipuô, Theses publicæ Disputationi

necnon Rmæ ac Ampl.ma Dnãvis tuæ, ut et Plm. RR. Paternitatum vrarum judicio in præsentiarum exponimus.

Inter cæteros, quos Sacra Theologia complectitur, Tractatus primum ac præcipuum illum, qui de S. Scriptura est, nuncupamus, nec immeritò sanè: Nullum quippè, si dignitatem spectemus, augustius, nullum, si utilitatem consideremus, magis necessarium in hac Sacrâ palæstrâ, ac S. Scripturæ Studium.

S. Scriptura, inquit S. Gregorius Magnus, est veluti Epistola quædam à Deo hominibus scripta; eam ergo summâ cum reverentiâ evolvere, omnia illius verba, et sententias sedulò expendere debemus, ut potè quibus Dei voluntas amplè nobis innotescit. et qui id facere contemnunt, non modò gravis negligentiæ, sed enormis cujusdam criminis reos se constituunt. Profectò, sunt verba S. Bernardi, lectio, et meditatio Sacræ Scripturæ sunt caracter prædestinationis; nam qui ex Deō est, inquit ipse Christus, verbum Dei audit.

Et verò quænam lectio gratior et jucundior esse possit? Non est aliud sanum, et verum gaudium, ait S. Augustinus, quàm quod spe nascitur, et spe regni coelestis magis, quàm omnis alterius rei, cujus mysteria S. Scriptura nobis revelat, viam docet, quæ dum à nobis teritur, mille occultas delicias in corde effundit, juxta illud, quod ait Apostolus, spem nostram magis firmam reddi per patien-

tiam, et consolationem, quam ex Scriptu-
râ Sacrâ haurimus.

Quodnam porrò Studium Theolo-
go magis necessarium? Quis enim nesciat,
scribebat olim ad nos Amus Augustinus
Calmet Abbas Senoniensis, omnes sacræ
Theologiæ assertiones Sacrorum librorum
auctoritate, veluti basi, et fundamentô,
niti debere? vehementer profectò fallun-
tur ii, qui omissâ, aut neglectâ Scrip-
turæ divinæ Scientiâ firmô, et inoffensô
pede sese in hac Sacrâ Theologiæ palestrâ
exercere posse confidunt. Imò sine
Sacra Scriptura Studiô nec cathedræ stant,
nec pulpita; sine illo vaga, et vana est
omnis disputatio, insulsa omnis concio,
insipida de divinis colloquia: Sine illius
adminiculô nec tutô instruas proximum,
nec sine periculô conveniras cum hæreticis,
cum politicis, cum Judæis, cum Maho-
metanis, cum Atheis.

Hæc cùm seriò apud nos revolvere-
mus, omni mentis contentione ad sa-
crum istud, et adeò augustum, necessa-
riumque Sacræ Scripturæ Studium nos-
tras intendimus vires, eo quidem huc spe,
ut pro temporis, quod nobis suppetivit,
angustiâ, ea circa S. Scripturam nostra-
tasse arbitremur, quæ Theologiæ candi-
datis scitu necessaria nobis visa fuêre,
et quorum adminiculô se adversis quos-
cunque fidei nostræ hac in parte hostes
tueri, atque plenam, quantum nempe
humana permittit imbecillitas, Sacra-

523.

rum litterarum intelligentiam assequi facilè possint.

Et ne quis fortè arbitretur, hæc à nobis perperam, et ad faciendum duntaxat fucum à nobis proferri, operæ pretium duximus, priusquam Disputationem ipsam ingrediamur, paucis exponere, qua ratione, et modô nostrum de S. Scripturâ, ejusdémque auctoritate ~~[illegible]~~ instituerimus Tractatum.

Illum igitur in duas partes distinximus; in quarum primâ de S. Scripturâ generatim tractavimus, nempe quid ipsa sit, et quinam illius libri; de illius veritate, et integritate, necnon auctoritate, de modô, quo à Spiritu Sanctô Sacris illius Scriptoribus inspirata fuit; de illius Canone, obscuritate, et multiplici sensu, necnon de variis illius editionibus, et versionibus. In secundâ verò singillatim omnes illius libros exposuimus, et examinavimus; illorum historiam, et chronologiam teximus, auctorésque et Scriptores ~~[illegible]~~ stabilivimus; necnon ea omnia, quæ adversùs illorum veritatem, et auctoritatem sive ab hæreticis, sive ab aliis quibuscumque opponuntur, eâ, quâ potuimus, claritate, et soliditate confutavimus, ac diluimus.

Hæc Tractatûs nostri de S. Scripturâ, et ejus auctoritate ratio, unde, ne veluti ad pompam comparati, verborum

numerò, et farragine quadam summè venerandum, et amplissimum auditorium nostrum obruere vele videremur, paucas hasce, quas graviores, et plausibiliores reputavimus, excerpere, ac publicæ Disputationi in præsentiarum exponere nobis placuit Theses. Faveta.

Was Was folgt muß nicht gedruckt werden

325.
~~319~~ 229.
718.

Theses Selectæ
Ex Tractatu de S. Scripturâ et ejus Autoritate.

1.

Sacræ Scripturæ nomine intelligimus librum Spiritu Sanctô inspirante, et velut dictante, conscriptum, quo continetur doctrina, et Verbum Dei hominibus propositum. Hinc S. Scriptura benè definitur, Verbum Dei Scriptum.

2.

Scriptura Sacra sic definita duplex est, Vetus scilicet, et Nova. Illa Vetus Testamentum, hæc Novum Testamentum nuncupatur. Vetus Testamentum illos Sacræ Scripturæ libros continet, qui ante Christi adventum conscripti, et vulgati fuerunt, sùntque quadraginta quinque. Novum verò Testamentum eos Sacros libros complectitur, qui post ejusdem Servatoris nostri in cœlos ascensionem conscripti ab Apostolis, et Evangelistis fuêre; sùntque viginti septem.

3.

Nullum ergò dubium, quin hi sacri ~~libri~~ Scripturæ libri sint divino autoritatis, ut potè qui divinitus Sacris Scriptoribus inspirati Deum auctorem suum prodant.

4.

Eâ autem ratione Sacros hos libros à Spiritu Sanctô Scriptoribus sacris inspiratos, et dictatos fuisse tuemur, ut ipsi res ~~eorum~~ ipsas, quæ conscribendæ erant,

illarúmque Sensum iis expressum semper quidem inspiraverit; at verba, quibus res illæ fuerunt expressæ, eorúmque compositionem, et Stylum non semper suggesserit; sed meditationi, diligentia, et ingenio Sacrorum Scriptorum interdum reliquerit.

5.

Inter varios S. Scripturæ Canones, qui olim circumferebantur, et etiammum modò circumferuntur, solus ille tenendus est, quem Ecclesia Catholica statuit; et quo universim septuaginta duo Sacrarum Litterarum libri, quadraginta quinque scilicet Veteris, et viginti septem Novi Testamenti continentur. Ad eam quippe solam spectat, Sacrorum horum librorum catalogum texere, seu Canonem definire.

6.

Quamobrem immeritò, et temere nostri Ævi Acatholici quidam à Sacrarum Scripturarum numerò rejiciendos putant libros Tobiæ, Judith, Esther, Machabæorum primum, et secundum, Sapientiæ, Ecclesiastici, Epistolas S. Pauli ad Hebræos, et S. Jacobi Apostoli.

7.

Contemnendus quoque Richardus Simonius, qui ex capite quintò Epistolæ primæ S. Joannis Apostoli istud de Sanctissimâ Trinitate testimonium,

527.

Tres sunt, qui dant testimonium in cœlo, Pater, Verbum, et Spiritus Sanctus; et hi tres unum sunt, expungendum censet, atque Sancti Joannis esse negat.

8.

Ridendi autem sunt Acatholici, quod Sacram Scripturam claram ubique, et perspicuam esse prædicent; cùm tamen eam legenti illicò sit apertum, ipsam plerumque obscuram esse, et intellectu difficilem, neenon in varium sensum trahi posse.

9.

Unde germani, et genuini ~~[illegible]~~ S. Scripturæ sensûs Judex infallibilis sola Ecclesia catholica statui debet.

10.

Inter Sacræ Scripturæ græcas versiones præcipuam auctoritatem obtinet ea, quæ Septuaginta Interpretum nomen præ se fert; quamvis historiam, quæ de eadem sub nomine Aristæ cujusdam olim vulgata fuit figmentum esse non improbabiliter censeri posse arbitremur.

11.

Inter Latinas verò ejusdem S. Scripturæ editiones præcipuum sibi vindicat locum Vulgata nostra, quam jure, et meritò Synodus Tridentina præ cæteris authenticam declaravit.

O. A. M. D. G.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST